

Raadsvoorstel

Agendapunt:

Zaaknummer: 2019-019002

Onderwerp

Bouwstenennotitie Omgevingsvisie Goirle

Datum voorstel Datum raadsvergadering

11 februari 2020 31 maart 2020

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. Kennis te nemen van de notitie Bouwstenen Omgevingsvisie Goirle
2. De 3 centrale waarden:
 - Doenerig dorp
 - Prachtlandschap van de Toekomst
 - Goed toevenvast te stellen.
3. In te stemmen met de 9 deelgebieden, zoals afgebakend en beschreven in de notitie.
4. In te stemmen met de 16 beleidsthema's, zoals genoemd en beschreven in de notitie.
5. In te stemmen met de belangrijkste discussiepunten en het vervolgproces, zoals genoemd en beschreven in de notitie.

Inleiding

Onderdeel van de implementatie van de Omgevingswet is het opstellen van een omgevingsvisie. De notitie Bouwstenen Omgevingsvisie Goirle is het resultaat van de eerste fase in de ontwikkeling van de Omgevingsvisie Goirle. De bouwstenennotitie bevat de resultaten van de uitgevoerde gebiedsanalyse, beleidsanalyse en inventarisatie van maatschappelijke trends waarop de gemeente (beleidsmatig) zal moeten inspelen. Samen met de inbreng van het bestuur, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie tijdens de vliegende startsessies, de inbreng van de jeugdgemeenteraad, ketenpartners, ondernemers en inwoners in de participatiesessies in de eerste week van de omgevingsvisie en de resultaten van de inwoner enquête, is in bijgevoegde rapportage de basis voor de bouwstenen voor de op te stellen omgevingsvisie gelegd. In het participatieplan, dat voor het proces van de Omgevingsvisie is gemaakt, is aangegeven op welke momenten formele besluitvorming door de gemeenteraad zal gaan plaatsvinden. Mede op advies van de raadswerkgroep is door middel van een raadsinformatiebrief met de gemeenteraad gedeeld, dat formele besluitvorming voor de gemeenteraad plaats vindt aan het einde van de verschillende fasen. Dit, met als doel te borgen dat de bouwstenen (fase 1), de concept-omgevingsvisie (fase 2) en de vast te stellen Omgevingsvisie (fase 3) kunnen rekenen op voldoende draagvlak bij de voltallige gemeenteraad.

Ambtelijke bijstand: Janke Bolt

Zaaknummer 2019-019002

Agendapunt:

Argumenten

1.1 In de Bouwstenennotitie wordt de basis gelegd voor de Omgevingsvisie Goirle.

De bouwstenennotitie bevat de resultaten van de eerste fase in de ontwikkeling van de Omgevingsvisie Goirle. Deze visie begint namelijk niet op nul, maar neemt de bestaande (ruimtelijke) kwaliteiten van onze gemeente als vertrekpunt en houdt daarbij rekening met uitdagingen die op ons afkomen in de aankomende 10 tot 30 jaar. Daarnaast bouwt de visie verder op eerder opgestelde beleidsstukken.

In de bouwstenennotitie wordt allereerst beschreven wat de Omgevingswet is en wat de omgevingsvisie inhoudt. Ook is daarbij aandacht besteed aan de rol, die de gemeente daarbij zou kunnen c.q. moeten vervullen, ook in het licht van ons organisatieontwikkeltraject. Daarna wordt ingegaan op de 'krachten en aandachtspunten voor de Gôolse toekomst, die zijn geformuleerd op basis van de gebieds-, beleids- en data-analyse. Deze krachten en aandachtspunten, samen met de participatiesessies, zijn als uitgangspunt genomen in de formulering van drie waarden die in het 'verhaal van de gemeente Goirle' centraal zullen staan. In de bouwstenennotitie worden verder de resultaten weergegeven van de gebiedsanalyse die is uitgevoerd en wordt een overzicht gegeven van de uitkomsten uit de inventarisatie van bestaande beleidsstukken en maatschappelijke trends. Tenslotte zijn de volgende stappen beschreven in het proces om te komen tot de omgevingsvisie. Het is hierbij belangrijk te melden dat in de bouwstenennotitie nog geen toekomstambities en rolopvattingen worden geformuleerd of richtinggevendende beleidskeuzes voor deelgebieden worden gemaakt. Dat doen we in de volgende fase van het proces als we de koers voor de gemeente gaan bepalen en de uiteindelijke omgevingsvisie gaan opstellen.

1.2 De bouwstenennotitie is integraal tot stand gekomen.

Bij het opstellen van de bouwstenennotitie is een breed scala aan partijen betrokken. Er is begonnen met een brede, ambtelijke startsessie, waarbij alle beleidsambtenaren zijn betrokken. Met de verschillende thema experts binnen de gemeente is aan de slag gegaan met de belangrijkste waarden, kwaliteiten en opgaven van de gemeente Goirle. Eenzelfde sessie gedaan met het college en de gemeenteraad. In de Eerste Week van de Omgevingsvisie zijn participatiesessies georganiseerd met onder andere de jeugdgemeenteraad, ketenpartners, buurgemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners, waarin we kennis over thema's en gebieden hebben opgehaald. Ook is een inwoner enquête uitgevoerd. Deze input is in de bouwstenennotitie vertaald.

2.1 De 3 centrale waarden zullen de kern vormen van de Omgevingsvisie

Op basis van de vier sporen van de eerste fase (participatie, beleids-, data-, trends en gebiedsanalyse) zijn de belangrijkste krachten en aandachtspunten van onze gemeente beschreven:

- midden in de economische hotspot
- waardevol voor mens en natuur
- historie van landschap en industrie
- het (samen)leven is goed in het brabantse land

Vervolgens zijn deze vertaald in drie centrale waarden die de gemeente Goirle typeren en het verhaal van Goirle en Riel vertellen. Deze 3 centrale waarden:

- 'Doenerig dorp'
- 'Prachtlandschap van de Toekomst'
- 'Goed toeven'

vormen het uitgangspunt en zullen als kapstok worden gebruikt voor de op te stellen omgevingsvisie. Daarmee zijn ze een van de belangrijkste onderdelen van de bouwstenen. Het is belangrijk om deze

Agendapunt:

centrale waarden als basis voor de Omgevingsvisie vast te stellen. Zelfs wanneer de Omgevingsvisie 'af' is, zal deze om de zoveel tijd geactualiseerd moeten worden. Het 'verhaal van Goirle', uitgewerkt in deze drie centrale waarden, blijven hierbij altijd uitgangspunt.

3.1 Er zijn negen deelgebieden te onderscheiden, waar in de Omgevingsvisie de koers voor moet worden bepaald..

Het gemeentelijk grondgebied kan verdeeld worden in 9 deelgebieden met elk een eigen karakter:

- Buitengebied west (Riel)
- Buitengebied midden
- Buitengebied oost
- Dorpskern Riel
- Woonwijken Goirle
- Centrumgebied Goirle
- A58-zone
- Bedrijventerrein Veertels (Riel)
- Bedrijventerrein Tijvoort (Goirle)

Van deze gebieden zijn in de Bouwstenennotitie de ruimtelijke structuren en elementen in kaart gebracht en daarnaast zijn typologieschetsen gemaakt, zodat ook een goed beeld kan worden gevormd van de fysieke leefomgeving. Gebiedseigen waarden en kwaliteiten zijn beschreven. Gelinkt aan thema's en ontwikkelingen die op ons af komen, moet in de volgende fase per deelgebied een koers worden gesteld. Belangrijk is vast te stellen, dat het straks mag c.q. moet gaan over deze 9 deelgebieden.

4.1 Uit de beleidsanalyse komen 16 thema's naar boven, die een plaats moeten krijgen in de Omgevingsvisie

In de bouwstenennotitie wordt een overzicht van de uitkomsten van de analyse van het huidige gemeentelijk beleid en relevant regionaal, provinciaal en nationaal beleid, aangevuld met een analyse van de huidige situatie en trends waarop de gemeente wil of zal moeten inspelen. Hiermee is samengevat welke thema's we in de omgevingsvisie willen integreren:

- Veiligheid
- Landschap- en groenstructuren
- Water
- Natuur en biodiversiteit
- Cultuur en erfgoed
- Mobiliteit
- Wonen
- Economie / bedrijventerreinen
- Landbouw
- Retail en horeca
- Recreatie en toerisme
- Gezondheid
- Sociaal en meedoen
- Milieu
- Duurzaamheid – klimaatbestendigheid
- Duurzaamheid – energietransitie

Agendapunt:

De ruimtelijke weerslag van deze beleidsthema's en de trends die op ons af komen, moeten een vertaling krijgen in de Omgevingsvisie en de inrichting van de fysieke leefomgeving. Belangrijk is vast te stellen dat het in de Omgevingsvisie in ieder geval moet gaan over de 16 beleidsthema's.

5.1 Uit de eerste fase van het proces blijken discussiepunten, waarover in de Omgevingsvisie keuzes moeten worden gemaakt.

In de bouwstenennotitie zijn de verschillende thema's ten opzichte van de drie centrale waarden en ten opzichte van elkaar tegen het licht gehouden. Hiervoor is ook de input van de ketenpartners, ondernemers, inwoners en de jeugd, zoals geleverd in de week van omgevingsvisie, belangrijk geweest. Met het samenbrengen van de verschillende thema's wordt duidelijk dat niet alles kan. Er zijn een aantal zogenaamde 'hete hangijzers' die niet alleen een grote impact hebben op de ruimte, maar ook bepalend zijn voor de beleidsopgaven. Voor deze 'hete hangijzers' is het van belang dat de gemeente haar ambitie bepaalt en keuzes maakt. Dit zijn samengevat de belangrijkste discussiepunten:

- Omgang functies en ontwikkelingen per gebied in relatie tot ruimtelijke kwaliteit en bescherming van (cultuurhistorisch) waardevolle elementen, zoals de groenstructuren en industrieel erfgoed. De rolopvatting in relatie tot activiteiten op particuliere grond maakt hier ook onderdeel van uit.
- Ambitiebepaling omtrent de rol van de gemeente in de regio en hieraan gerelateerd de keuze omtrent de lokale uitwerking van regionale opgaven. Met name woningbouw (in het bijzonder kwetsbare doelgroepen), economische bedrijvigheid (in het bijzonder verkleuring van functies op de bedrijventerreinen) en energietransitie (in het bijzonder zonnevelden en windmolens) zijn relevante thema's. Hierbij speelt ook keuze omtrent huidige afbakening van de verstedelijkingscontour. Willen we deze handhaven, verkleinen of uitbreiden?
- Ambitiebepaling op hoofdlijnen met betrekking tot het thema (positieve) gezondheid in de openbare ruimte en de klassieke milieuthema's – licht, lucht, geluid, geur, trilling per gebied en per activiteit.
- Ambitiebepaling, vorm en zonering van ontmoetingsplekken, (voor jong en oud), sportvoorzieningen, vergroening en verduurzaming (o.a. opties warmtetransitie) van de openbare ruimte en woningvoorraad.
- Omgang met demografische ontwikkelingen, met name vergrijzing in relatie tot de openbare ruimte, voorzieningen en woningbouwprogrammering.
- Ambitiebepaling en zonering van functies en activiteiten buitengebied. Met name voor landbouw, klimaatadaptatie, recreatie, natuur en energie, maar ook de mate van functiemenging wonen, zorgfuncties en detailhandel.
- Ambitiebepaling en zonering detailhandel: clusteren of spreiding toestaan?
- Ambitiebepaling, vorm en zonering verkeer- en vervoersstromen in het centrum (routing en parkeren), maar ook in het buitengebied.

In de volgende fase van het proces moet hierover een gemeentelijk standpunt worden bepaald en een koers per deelgebied worden gesteld. Belangrijk is er mee in te stemmen dat het in de Omgevingsvisie in ieder geval hierover moet gaan.

5.2 In de bouwstenennotitie wordt een voorstel gedaan voor het vervolgproces

De daadwerkelijke richtinggevende keuzes worden pas in de volgende fase gemaakt. Niet alles kan. Er zullen keuzes moeten worden gemaakt. In deze tweede fase gaat het met name om ambitiebepaling. Dat houdt in dat een standpunt moet worden gesteld over de vorm en locatie van activiteiten en functies. En daarnaast een keuze in rolopvatting van de gemeente in relatie tot haar

Agendapunt:

partners (ketenpartners, buurgemeenten etc.) en haar gebruikers – inwoners en ondernemers. De basisprincipe is dat ‘we loslaten waar dat kan’. Om te bepalen waar dat dan daadwerkelijk kan moeten we per deelgebied integraal de beleidsthema’s tegen het licht houden en vaststellen ‘waar we als gemeente ruimte bieden en waar we als gemeente optreden’. Hierbij gebruiken we de drie centrale waarden als kapstok voor onze ambitiebepaling en rolopvatting. Door hier integraal mee aan de slag te gaan, kunnen koppelkansen daadwerkelijk worden benut en worden oplossingen gevonden voor de dilemma’s die er zijn. Voor het opstellen van de koers per deelgebied, waar de discussiepunten, de ‘hete hangijzers’ aan bod komen, zal een mengpaneel voor ontwikkelrichtingen worden opgesteld. Hiermee kan de prioritering van verschillende (beleids)thema’s en de ruimtelijke gevolgen daarvan inzichtelijk worden gemaakt.

Kanttekeningen

Financiën

De bouwstenennotitie maakt onderdeel uit van het proces om te komen tot een Omgevingsvisie. Hiervoor zijn de benodigde budgetten al eerder beschikbaar gesteld. De opdracht is door de externe adviseur binnen de gestelde financiële kaders uitgevoerd.

Samenwerking

Eerder is besloten het opstellen van de omgevingsvisie niet meer in GHO-verband uit te voeren. De gemeenten Hilvarenbeek en Oisterwijk zijn wel betrokken bij de dag van de omgevingsvisie. Dit geldt ook voor ons andere buurgemeenten. Kennis en ervaring opgedaan met het opstellen van de Goirlese Omgevingsvisie en deze bouwstenennotitie wordt wel in GHO-verband gedeeld.

Communicatie

Voor het proces om te komen tot een Omgevingsvisie is een participatieplan opgesteld. In elke fase wordt gestart op ambtelijk niveau en met de raads werkgroep, daarna worden externe partijen betrokken en wordt de fase afgerond met besluitvorming over de (deel)producten. Onze inwoners, ondernemers, gebruikers en partners wordt ruimte geboden om, met verschillende mate van intensiviteit, te participeren in proces. In deze fase zijn 4 participatiesessies georganiseerd met de jeugdgemeenteraad, ketenpartners, ondernemers en inwoners. Ook is een enquête onder inwoners gedaan. De GGD heeft voor Goirle een gezondheidsscan gedaan en in de participatiesessie met ketenpartners gepresenteerd. De participatiesessies hebben voor de gemeenteraad een functie vervuld als beeldvormende vergadering.

Vervolg

Nadat college en de gemeenteraad kennis hebben genomen van de bouwstenennotitie en hebben ingestemd met de belangrijkste uitgangspunten, start de volgende fase van het proces om te komen tot een Omgevingsvisie. In fase 2 gaat het daarbij om gezamenlijk koers bepalen en staan de strategische beleidskeuzes en de vertaling daarvan in de concept-visie centraal. Ook in deze fase zullen alle partijen die in fase 1 zijn betrokken, opnieuw benaderd worden om met ons verder te werken aan de Omgevingsvisie Goirle. Tijdens de 1e week van de omgevingsvisie hebben we ook een oproep gedaan aan een ieder die aanwezig was of hij/zij nauwer bij het proces betrokken wilde worden dan alleen de participatiesessies tijdens de week van de omgevingsvisie. Voor deze groep, die we de ‘Gôolse (en Rielse) denkers’ hebben gedoopt, was zeker interesse. Voorafgaan aan het opstellen van de concept-visie, bij het formuleren van de keuzes omtrent discussiepunten, zullen we

Agendapunt:

dan ook met deze 'denkers' in gesprek gaan. Participatie en dialoog, dus de betrokkenheid van stakeholders, vinden we in het kader van de Omgevingsvisie immers van wezenlijk belang.

Bijlagen

Notitie Bouwstenen Omgevingsvisie Goirle

burgemeester en wethouders van Goirle

Mark van Stappershoef, burgemeester
Jolie Hasselman, secretaris

Agendapunt:

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 11 februari 2020

gelet op de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van de notitie Bouwstenen Omgevingsvisie Goirle
2. De 3 centrale waarden:
 - Doenerig dorp
 - Prachtlandschap van de Toekomst
 - Goed toevenvast te stellen.
3. In te stemmen met de 9 deelgebieden, zoals afgebakend en beschreven in de notitie.
4. In te stemmen met de 16 beleidsthema's, zoals genoemd en beschreven in de notitie.
5. In te stemmen met de belangrijkste discussiepunten en het vervolgproces, zoals genoemd en beschreven in de notitie.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 31 maart 2020.

, de voorzitter

, de griffier